

Tips videodebatteren - Drie werkvormen

Debatteren terwijl de hele klas of debatclub thuis zit: hoe pak je dat aan? En, hoe kan debat als onderdeel van een examen online doorgaan? Deze vragen kregen wij van docenten en daarom zijn wij aan de slag gegaan met het omtoveren van drie werkvormen tot videowerkvormen. Hieronder leggen we de werkvormen uit en geven we tips om de oefening simpel makkelijker of moeilijker te maken. De drie werkvormen voor videodebatteren die wij aanraden zijn:

1. Kettingdebat (geschikt voor zes - twaalf leerlingen)
2. Freeze & Go met speeches en een open (ketting)debat (geschikt voor acht - tien leerlingen)
3. Parlementair debatteren (geschikt voor acht leerlingen)

Het fijne aan al deze vormen is dat leerlingen een eigen spreekbeurt hebben waardoor iedere leerling goed weet op welk moment hij of zij aan de beurt is om te spreken. Als je een debat online voert is dit extra van belang omdat het snel onduidelijk is wie wil spreken en wie jij als debatleider de beurt moet geven – zeker omdat bij Microsoft Teams bijvoorbeeld maar negen mensen tegelijkertijd in beeld zijn.

Met de hele klas

Alle oefeningen zijn zo uitgelegd dat je ze met een specifiek aantal leerlingen kunt doen, maar zijn makkelijk aan te passen zodat de hele klas een rol heeft. Om de rest van de klas te betrekken hebben we verschillende tips toegevoegd. De leerlingen die niet meedoen kunnen tijdens het debat bijvoorbeeld 'journalist', 'rechter', of 'jury' spelen en het argument (liefst met voorbeeld) dat zij het beste vonden insturen naar de docent. Je kunt dan twee of drie leerlingen (je hebt immers op een rij welke leerling wat heeft ingestuurd) vragen uit te leggen waarom ze dat argument gekozen hebben. Op die manier betrek je de andere leerlingen ook actief bij het debat én weet je beter hoe goed er is opgelet.

Digitaal voorbereiden

Voor alle vormen raden wij aan om voor te bereiden met onze [werkbladen \(zie de bijbehorende blog\)](#) of via [Kialo Edu](#): een digitale tool waarin leerlingen samen hun argumenten kunnen bedenken, uitwerken en structureren. Deze tool is zeker voor leerlingen uit de bovenbouw en mbo-studenten een goede tool. Als docent kun je daarnaast de voortgang goed in de gaten houden, en zelfs feedback geven. Benieuwd? We hebben de tool helemaal doorgespit, en er een oefening bij gemaakt. Je vindt deze handleiding [hier](#).

Tip!

Wil je ook graag inspelen op de actualiteit? We hebben een rijtje nieuwe stellingen toegevoegd op onze [stellingenpagina](#). Hieronder hebben we er alvast drie geplaatst:

Niveau 1: Als een leerling in quarantaine zit, moet diegene elke dag door een klasgenoot gebeld worden.

Niveau 2: Alle landen in Europa moeten dezelfde coronamaatregelen instellen.

Niveau 3: Kaartjes van evenementen die door de coronacrisis niet doorgaan moeten door de overheid worden vergoed.

Drie werkvormen

We hebben drie debatvormen aangepast zodat ze online uitgevoerd uit kunnen worden. Verder hebben we tips geformuleerd zodat je ook binnen de vormen kunt differentiëren: zowel tussen niveaus als tussen het gebruik van de verschillende videotools. De drie werkvormen die we hebben gekozen zijn voor ieder wat wils: voor jonge of beginnende debaters is het *kettingdebat* een leuke en toegankelijke oefening, *Freeze & Go* is een stapje uitdagender en het *parlementair debat* is heel geschikt voor (ervaren) vijfde en zesdeklassers. Hieronder volgt de uitleg van deze drie werkvormen.

1. Kettingdebat

Korte omschrijving van de werkvorm

In deze debatvorm spreken de leerlingen volgens een vast schema om en om. Eerst een voorstander, dan een tegenstander, dan weer een voorstander, etc. Binnen de oefening kun je aanpassingen maken om het moeilijker te maken. Deze werkvorm kan daarnaast ook goed gebruikt worden als opwarmer voor een Freeze & Go-debat.

10:00 min

Stap 1

Vertel de leerlingen dat ze een kettingdebat gaan voeren, waarbij voor- en tegenstanders steeds om en om aan het woord komen. In deze oefening gaat het om argumenten geven en argumenten weerleggen. Iedere leerling is een 'schakel' in het debat, vandaar de naam kettingdebat. Geef aan wie voor en wie tegen zijn. Leg de sprekerstaken uit én zorg dat binnen de teams wordt bepaald wie wanneer spreekt:

Leerling	1	2	3	4	5	6
Taak	Inleiden stelling	Weerleggen Argument A	Weerleggen Argument 1	Weerleggen Argument B	Weerleggen Argument 2	Weerleggen Argument C
	Argument A uitleggen	Argument 1 uitleggen	Argument B uitleggen	Argument 2 uitleggen	Argument C uitleggen of argument A/B versterken	Argument 3 uitleggen of argument 1/2 versterken

Stap 2

Leg uit dat iedere leerling (behalve de eerste, die geeft enkel zijn/haar argument) het argument van de vorige spreker weerlegt én daarna een eigen argument inbrengt. Iedere spreker mag maximaal één minuut spreken. Nadat de laatste leerling van de ketting is geweest, reageert de eerste leerling nog één keer met een weerlegging. Op die manier is de ketting rond! Leerlingen die niet deelnemen kunnen letten op goede weerleggingen, argumenten en voorbeelden.

Stap 3

Leg de leerlingen een stelling voor (kijk voor inspiratie op www.schooldebatteren.nl/stellingen). Als voorbereiding kun je twee dingen doen: (1) geef de leerlingen vijf minuten voorbereidingstijd tijdens het videochatten, of (2) laat ze voorafgaand aan de les hun argument(en) voorbereiden. Stimuleer ze om hun argument AUB (Argument, Uitleg, Bijvoorbeeld) uit te werken.

Tip 1

De theorie en bijbehorende oefeningen over AUB vind je [hier](#). Je kunt de leerlingen dit [AUB-werkblad](#) toesturen. Daarmee kunnen ze makkelijk de juiste structuur gebruiken.

Tip 2

Je kunt de oefening iets eenvoudiger maken, bijvoorbeeld omdat de leerlingen weinig debatervaring hebben of omdat je het videodebatteren eerst rustig wilt uitproberen. Laat het weerleggen dan nog even zitten. Als leerlingen vastlopen omdat hun argument al is gebracht door een andere leerling, dan is het prima als ze deze herhalen. Je kunt het kettingdebat – over dezelfde of een nieuwe stelling – dan nog een keer voeren. De tweede keer kun je het weerleggen eventueel wél toevoegen.

Stap 4

Vertel de leerlingen dat het debat zo gaat beginnen: jij als docent start het debat en noemt telkens de naam van de leerling die het woord mag nemen. Vragen tijdens het debat moeten vanwege de beperkingen van het videobellen even wachten tot na het debat. Het is goed om dit voor de zekerheid aan de leerlingen te vertellen. Op deze manier debatteren is voor hen natuurlijk ook nieuw.

Noem de naam van de leerling die als eerste gaat spreken, herhaal nogmaals de stelling waarover gedebatteerd gaat worden en geef de eerste leerling het woord. Debatteren maar!

Stap 5

Deze oefening gaat om weerleggen én eigen argumenten inbrengen in één spreekbeurt. Luister daarom als docent tijdens het debat goed of leerlingen dit verschil maken en signaalwoorden gebruiken om aan te kondigen wanneer ze wat doen. Noteer de argumenten en weerleggingen die je hoort op de [flowchart](#). Schrijf ook je tips en tops op wat betreft presentatie en argumentatie.

Stap 6

Geef het aan als de laatste beurt begint en sluit het debat met applaus. Vraag na afloop van het debat één of twee leerlingen die het kettingdebat voerden hoe ze dit vonden. Wat was makkelijk/moeilijk? Waren er ook leerlingen publiek? Vraag dan één of twee leerlingen uit het publiek of zij het verschil hoorden tussen de weerlegging en het eigen argument. Of, wat was het beste voorbeeld? Wat zijn dus de do's die we hier uit kunnen halen?

Stap 7

Kijk of je de punten die uit het publiek komen kan koppelen aan je eigen tips en tops wat betreft presentatie en argumentatie. Geef feedback aan de groep door de belangrijkste twee tops en één tip te geven.

Tip!

Meer ervaren leerlingen? Daag ze uit door elke leerling niet één maar twee argumenten per beurt te laten geven! De leerling die volgt in de ketting moet dan één argument kiezen om te weerleggen en dan zelf weer twee nieuw argumenten geven. Als er geen argumenten meer verzonnen kunnen worden, mogen leerlingen proberen een weerlegging van de weerlegging te geven om zo eigen argumenten weer te repareren.

2. Freeze & Go

Korte omschrijving van de werkvorm

In de debatvorm Freeze & Go komen leuke elementen uit andere debatvormen samen: speeches van twee minuten en het kettingdebat! Om deze vorm uit te voeren heb je twee teams van vier of vijf leerlingen nodig. Het debat begint met speeches van twee minuten: eerst een leerling van de voorstanders, dan een leerling van de tegenstanders. Hierna volgt een open (ketting) debat waaraan alle debaters meedoen. Het debat eindigt normaal gesproken met een eindspeech waarop de teams voor kunnen bereiden tijdens de Freeze, maar dit is optioneel.

10:00 min

Wat doe jij?

Vorbereiding

Leg aan de leerlingen uit dat ze gaan debatteren in de Freeze & Go-vorm. De vorm wordt uitgelegd in het schema op de volgende pagina.

Het Freeze & Go debat start met twee openingsspeeches waarin alle drie de argumenten uitgelegd moeten worden via de kop-romp-staart structuur. Hoewel één iemand de openingsspeech houdt, verzin je de argumenten samen met je team. Daarom is het fijn als de teams voor het debat de tijd krijgen deze speech samen voor te bereiden. Eventueel kun je vragen of ze hun argumenten op willen sturen en voor het debat nog tien minuten met beide groepen apart videobellen om hun argumenten bespreken.

Stap 1

Open het debat door beide teams welkom te heten en te vertellen over welke stelling er vandaag wordt gedebatteerd. Je kunt meer dan 400 stellingen vinden op onze [stellingenpagina](#). Kondig vervolgens de eerste spreker van de voorstanders aan (de aanvoerder). Vraag om een applaus van de overige leerlingen die aanwezig zijn. Na de openingsspeech van de voorstanders geef jij aan als de openingsspeech van de tegenstanders kan beginnen.

Tip!

Stimuleer leerlingen om gebruik te maken van AUB om hun argumenten te structureren en kop-romp-staart toe te passen op de openingsspeech. Zowel voor [AUB](#) als [kop-romp-staart](#) hebben we een werkblad gemaakt. Klik op de link om deze te downloaden.

Fase	Spreker	Duur	Taak
Openingsspeech	Aanvoerder voorstanders	🕒 2:00 min	Stelling toelichten Argumenten voor de stelling uitleggen
	Aanvoerder tegenstanders	🕒 2:00 min	Argumenten tegen de stelling uitleggen
Optie 1/2: Open debat	Alle sprekers	🕒 6:00 min	Reageren op tegenargumenten en eigen argumenten versterken
Optie 2/2: Kettingdebat	Alle sprekers	🕒 6:00 min	Weerleggen argumenten en eigen argumenten versterken
Optioneel: Freeze!	Alle sprekers	🕒 5:00 min	Overleg ter voorbereiding op de eindspeeches
Optie 1/2: Eindspeech	Voorstanders	🕒 2:00 min	Samenvattende analyse tegen de stelling <ul style="list-style-type: none"> • Belangrijkste meningsverschillen. • Waarom hebben jullie het 'meest' gelijk?
	Tegenstanders	🕒 2:00 min	Samenvattende analyse voor de stelling <ul style="list-style-type: none"> • Belangrijkste meningsverschillen. • Waarom hebben jullie het 'meest' gelijk?
Optie 2/2: Slotzinnen	Voorstanders	🕒 1:00 min	Iedere tegenstander mag één afsluitende zin geven
	Tegenstanders	🕒 1:00 min	Iedere tegenstander mag één afsluitende zin geven

Stap 2

Zorg tijdens het open debat dat je alle leerlingen goed in beeld hebt en zij jou ook. Spreek met ze af dat ze hun hand omhoog doen als ze willen reageren en dat ze pas gaan spreken als ze van jou (of een leerling die gesprekleider is) de beurt krijgen. Verder is het belangrijk dat er een timekeeper is die goed in beeld is zodat de leerlingen weten hoe lang ze nog hebben. Start het open debat op het moment dat de afspraken duidelijk zijn en iedereen in beeld is.

Maak als docent aantekeningen over presentatie en argumentatie op de [flowchart 'Freeze&Go + kettingdebat'](#). Op dit blad kun je zowel aangeven of alle debaters van beide teams aan het woord zijn geweest én bijhouden wat het argument en eventueel de weerlegging was.

Let op!

Wil je je leerlingen graag iets meer structuur aanbieden? Vervang dan het open debat door het kettingdebat!

Stap 3

Wil jij je leerlingen nog wat extra uitdagen? Voeg dan de eindspeech toe. Na het open debat volgt normaal gesproken namelijk een 'Freeze' waarin de teams onderling mogen overleggen wat de belangrijkste meningsverschillen waren en wat er écht nog gezegd moet worden.

Optie 1

Je kunt ervoor kiezen de teams vijf minuten te geven – iets langer dan tijdens een debat in de klas – om een eindspeech voor te bereiden. Ze kunnen dan bijvoorbeeld via een aparte groepchat bespreken wat er in de eindspeech gezegd moet worden of dit bij één debater laten liggen. Belangrijk is dat de eindspeech door iemand anders wordt gegeven dan door de aanvoerder.

Optie 2

Je kunt ervoor kiezen om de eindspeech te vervangen door slotzinnen. Dit betekent dat iedere spreker nog één laatste zin mag zeggen (een uitsmijter) om het debat af te sluiten. De tegenstanders beginnen door één voor één in een slotzin een samenvatting te geven van het debat. Daarna krijgen de voorstanders één voor één de tijd om hun slotzinnen te zeggen.

Stap 4

Sluit het debat af met een applaus. Vraag één of twee leerlingen hoe ze het vonden. Wat was makkelijk/moeilijk? Waren er ook leerlingen die meekeken als publiek? Vraag dan één of twee leerlingen uit het publiek of zij het verschil hoorden tussen de weerlegging en het eigen argument. Of, wat was het beste voorbeeld? Wat zijn dus de do's die we hier uit kunnen halen?

Stap 5

Kijk of je de punten die uit het publiek komen kan koppelen aan je eigen aantekeningen wat betreft presentatie en argumentatie. Geef feedback aan de groep door de belangrijkste twee tops en één tip te geven.

3. Parlementair debat

Korte omschrijving van de werkvorm

Parlementair debatteren is de debatvorm die wordt gebruikt op het NK Debatteren voor Scholieren havo/vwo (bovenbouw). Een parlementair debat wordt gevoerd tussen vier voorstanders en vier tegenstanders. De sprekers houden zich aan vaste spreekbeurten en spreektijden, maar er is ook een mogelijkheid om vragen te stellen (Point of Information). Dit maakt de vorm bij uitstek geschikt voor een debat op afstand. De aanvoerder van de voorstanders begint met een openingsspeech waarin hij zijn argumenten geeft voor de stelling. Hierna is elke beurt een reactie op de beurt die daarvoor is geweest waarin argumenten worden weerlegd en gerepareerd. In de laatste beurt van ieder team geeft de spreker een analyse van het hele debat.

40:00 - 50:00 min

Wat doe jij?

Stap 1

Maak twee teams van vier, maak de stelling bekend en geef aan welke team voor en welk team tegen is. Op onze [stellingengpagina](#) vind je meer dan 400 stellingen die je kunt gebruiken. Leg de leerlingen uit dat het debat wat ze gaan voeren de volgende vorm heeft zoals op de volgende pagina uitgeschreven is.

Fase	Duur	Taak
Eerste voorstander	 4:00 min	Stelling inleiden Stelling definiëren Twee argumenten voor de stelling geven via AUB of SEI
Eerste tegenstander	 4:00 min	Korte inleiding Eventueel reageren op definitie voorstanders Weerleggen argumenten voorstanders Twee eigen argumenten tegen de stelling geven via AUB of SEI
Tweede tegenstander	 4:00 min	Weerlegging Reparatie Nieuw argument via AUB of SEI
Tweede voorstander	 4:00 min	Weerlegging Reparatie Nieuw argument via AUB of SEI
Derde voorstander	 4:00 min	Weerlegging alle eerdergenoemde argumenten Reparatie eigen argumenten
Derde tegenstander	 4:00 min	Weerlegging alle eerdergenoemde argumenten Reparatie eigen argumenten
Optioneel: Point of Information	 4:00 min	De voor- en tegenstanders krijgen de tijd om te reageren op enkele vragen die tijdens het debat zijn gesteld in de chat door de andere kant/het publiek.
Vierde tegenstander	 2:00 min	Analyse debat <ul style="list-style-type: none"> • Belangrijkste meningsverschillen • Waarom hebben jullie het 'meest' gelijk?
Vierde voorstander	 2:00 min	Analyse debat <ul style="list-style-type: none"> • Belangrijkste meningsverschillen • Waarom hebben jullie het 'meest' gelijk?

Leerlingen kunnen zelf de beurten binnen hun team verdelen, of jij kan dit doen. Zorg in ieder geval dat je de verdeling weet zodat jij weet wie je wanneer moet aankondigen.

Via Kiola Edu kunnen de leerlingen een argumententabel maken met hun team. Daarin kunnen ze hun argumenten AUB of SExI uitwerken. Geef ze hier tenminste een dag voor, zodat ze Kialo optimaal kunnen gebruiken en komen tot de beste argumenten!

- Download [werkblad AUB](#) of [werkblad SExI](#)
- Ga naar [uitleg + oefening Kialo](#)
-

Leerlingen kunnen ter voorbereiding op het debat op ons [YouTube-kanaal](#) een voorbeeld bekijken van een debat op het NK Debatteren voor Scholieren.

Tip!

Drie manieren om de werkvorm korter of simpeler te maken:

1. Beurten inkorten naar 2-2-2-1 minuten.
2. Kleinere teams van drie leerlingen maken, waarbij beurt drie vervalt.
3. Kleinere teams van twee leerlingen maken, waarbij de leerlingen die de opzetspeech doen een dubbelrol vervullen en ook de eindspeech doen.

Stap 2

Open het debat door beide teams welkom te heten en te vertellen over welke stelling er vandaag wordt gedebatteerd. Kondig vervolgens de eerste spreker (de aanvoerder) van de voorstanders aan. Na iedere speech geef jij (of een leerling die is aangewezen als debatleider) aan wanneer de volgende beurt kan beginnen, net zolang totdat de laatste spreker is geweest.

Bij dit debat is het belangrijk dat je in ieder geval de leerling die aan het spreken is in beeld hebt en dat zij jou en de timekeeper kunnen zien, omdat ze moeten weten hoeveel tijd ze nog hebben.

Stap 3

Let tijdens het debat goed op of alle taken per beurt worden uitgevoerd. Kijk daarnaast of je het verschil tussen weerleggingen en nieuwe argumenten kan horen. Schrijf ook goede voorbeelden op omdat dit een belangrijk onderdeel is van AUB en SExI. Let erop dat er in de derde en vierde beurt geen nieuwe argumenten meer worden ingebracht, nieuwe voorbeelden mogen nog wel. De [flowchart parlementair](#) kan je hierbij helpen!

Stap 4

Tijdens het NK Debatteren voor Scholieren mogen leerlingen tijdens de eerste zes beurten opstaan om een vraag te stellen aan de spreker: een Point of Information of POI. Zo'n vraag kan bijvoorbeeld zijn 'Wat gaan jullie precies doen met alle dieren uit de diertuinen als die dicht gaan?' of 'Ik zou graag willen vragen of u nog op mijn tweede argument dat bedreigde dieren veilig zijn in een diertuin zou willen reageren?'. Omdat het online moeilijk is om dit tijdens de speeches te doen, zou je voor de laatste twee sprekersbeurten nog een vragenronde kunnen houden. Leerlingen kunnen dan tijdens het debat vragen stellen in de chat. Als docent kun je dan voor de vragenronde twee of drie vragen per team uitkiezen die de leerlingen moeten beantwoorden. Zo zorg je ervoor dat onduidelijkheden nog voor de eindspeech opgehelderd worden.

Tip!

In de klas zouden de teams hun vierde spreker helpen bij het formuleren van de eindspeech. Dat is met online debatteren lastig, daarom kun je twee dingen doen:

1. Je kunt ervoor kiezen dat de vierde spreker dit alleen doet en daar vijf minuten voorbereidingstijd voor krijgt.
2. Vind je het belangrijker dat de teams dit samen doen? Las dan een pauze van tien minuten in, zodat de teams via chat of video alsnog kunnen overleggen!

Stap 5

Vraag de debaters om hun eindspeeches over de belangrijkste meningsverschillen binnen het debat te geven. Let erop of deze meningsverschillen expliciet worden genoemd en of er wordt uitgelegd waarom hun team op die punten heeft gewonnen.

Stap 6

Sluit het debat af met een applaus. Vraag één of twee leerlingen hoe ze het vonden. Wat was makkelijk/moeilijk? Waren er ook leerlingen publiek? Vraag dan één of twee leerlingen uit het publiek of zij het verschil hoorden tussen de weerlegging en het eigen argument. Of, wat was het beste voorbeeld? Wat zijn dus de do's die we hier uit kunnen halen?

Stap 7

Kijk of je de punten die uit het publiek komen kan koppelen aan je eigen aantekeningen wat betreft presentatie en argumentatie. Geef feedback aan de groep door de belangrijkste twee tops en één tip te geven. Maak eventueel bekend wie het debat gewonnen heeft!